

Olsztyn, 14 kwietnia 2020

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-II.431.2.1.2020

**Pani
Barbara Galak
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Białej Piskiej**

ul. Konopnickiej 4
12-230 Biała Piska

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. 2020 poz. 224), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Piskiej (ul. Konopnickiej 4, 12-230 Biała Piska; REGON: 510929988; NIP: 849-14-33-556). (akta kontroli str.19-20)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Piskiej nadzorowała **Pani Barbara Galak**, która od 1 września 1997 roku zajmuje stanowisko Kierownika tej jednostki.

(akta kontroli str. 79-80)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

- **Paulina Sigiel** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, delegatura w Ełku – Oddział Zabezpieczenia Społecznego;
- legitymacja służbowa nr 19/2016 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 20 stycznia 2020 roku nr FK-IV.0030.48.2020 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Piskiej.
(akta kontroli str. 17)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 4 lutego 2020 roku do 7 lutego 2020 roku. Odnotowano ją - pod pozycją 1/2020 – w książce kontroli prowadzonej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Piskiej.
(akta kontroli str. 18)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie: jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka; zasiłku pielęgnacyjnego; specjalnego zasiłku opiekuńczego; świadczenia rodzicielskiego oraz realizowania ustawowych zadań dotyczących opłacania składki emerytalno-rentowej i zdrowotnej za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy i zadań ustawowych z tym związanych;

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2018/2019 (od 1 listopada 2018 roku do 30 kwietnia 2019 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. 2020 poz. 224.) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 20 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2020 poz. 111.) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy kwartalnych sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych za IV kwartał 2018 roku oraz za IV kwartał 2019 roku, a także na podstawie informacji otrzymanych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej dokonano następujących ustaleń:

1. W okresie od 1 listopada 2018 roku do 31 października 2019 roku– z dotacji Wojewody - na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych - wydatkowano ogółem kwotę 4.415.990,93 zł, z tego na świadczenia objęte zakresem kontroli przeznaczono

1.208.284,46 zł (stanowiło to 27,36 % kwoty ogółem wydatkowanej na świadczenia rodzinne), w tym na:

- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka – kwotę 99.000 zł (99 świadczeń);
- zasiłek pielęgnacyjny – kwotę 428.944,52 zł (2331 świadczeń);
- specjalny zasiłek opiekuńczy - kwotę 107.880,00 zł (174 świadczeń) i składki emerytalno-rentowe do w/w świadczenia w kwocie 19.621,34 zł;
- świadczenie rodzicielskie - kwotę 552.838,60 zł (605 świadczeń).

2. Na podstawie informacji uzyskanych od Kierownika jednostki kontrolowanej ustalono, że na pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań zleconych w rozdziale 85502 Miasto i Gmina Biała Piska ze środków własnych przeznaczyła:

- w 2018 roku - kwotę 6.251 zł;
- w 2019 roku - kwotę 10.601 zł.

(akta kontroli str. 145-146)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejsko-wiejska Gmina Biała Piska liczy około 12.000 mieszkańców. Organem właściwym zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w gminie tej jest Burmistrz Białej Piskiej.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień przez Burmistrza Białej Piskiej - zgodnie z art. 20 ust.3 ustawy o świadczeniach rodzinnych - **zadania te realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej.**

W jednostce kontrolowanej decyzje z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych wydawane były na podstawie upoważnienia udzielonego przez organ właściwy tj. przez Burmistrza Białej Piskiej.

(akta kontroli str. 72-78)

Na dzień rozpoczęcia kontroli Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu*, nadanego mu w drodze Uchwały Nr IX/96/11 Rady Miejskiej w Białej Piskiej z dnia 28 kwietnia 2011 roku (zmienionego Uchwałą Nr IX/48/2015 Rady Miejskiej w Białej Piskiej z dnia 30 czerwca 2015 r.; Uchwałą Nr XVI/105/2016 z dnia 31 marca 2016 r.)

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki określał, że Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej realizuje zadania zlecone gminie, w tym zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(akta kontroli str. 21-36)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej* stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 8/2018 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej z dnia 31 lipca 2018 roku w sprawie ustalenia tego *Regulaminu*.

(akta kontroli str. 37-55)

Kontroler stwierdził, że *Regulamin Organizacyjny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

W myśl art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych - realizacja świadczeń rodzinnych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej. W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą, co nie zakłócało wykonywania w jednostce kontrolowanej zadań z zakresu pomocy społecznej.

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

Działania kontrolne wykazały, że w okresie objętym kontrolą zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowane były przez dwóch pracowników Ośrodka – zatrudnionych na stanowiskach starszy administrator i administrator do spraw świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. Pracownicy ci bezpośrednio podlegali Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej. Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych.

Pracownicy MGOPS, zajmujący się realizacją kontrolowanych spraw – w dniu rozpoczęcia kontroli - posiadali zakresy czynności zawierające, między innymi, zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ponadto posiadali oni stosowne upoważnienia Burmistrza Białej Piskiej do wykonywania powierzonych im zadań.

(akta kontroli str. 89-100)

Zakresy czynności obu pracowników Ośrodka realizujących, między innymi, kontrolowane zadania były aktualne. Kserokopie zakresów czynności włączono do akt kontroli.

(akta kontroli str. 89-100)

Zadania i kompetencje Kierownika MGOPS w Białej Piskiej zostały określone w *Statucie* i w *Regulaminie Organizacyjnym* jednostki kontrolowanej. Kierownik Ośrodka posiadał upoważnienia niezbędne do realizacji kontrolowanych zadań, udzielone przez Burmistrza Białej Piskiej.

W okresie objętym kontrolą pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej - wykonujący, między innymi, zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych – nie uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu ich wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Ostatni raz pracownicy byli na szkoleniu 21 maja 2018 roku czyli w poprzednim – w porównaniu do okresu poddanego niniejszej kontroli - okresie świadczeniowym (2017/2018). Udział w szkoleniach potwierdzały: sporządzony wykaz oraz przedstawione kontrolerowi certyfikaty. Z pisemnego wyjaśnienia w tym zakresie Kierownika MGOPS w Białej Piskiej wynika, że przyczyną takiego stanu rzeczy było niedoszacowanie budżetu w okresie zasiłkowym 2018/2019. W wyjaśnieniu tym, znajduje się także pisemne zapewnienie Kierownika MGOPS w Białej Piskiej, że w roku bieżącym zabezpieczono środki finansowe w budżecie Ośrodka na szkolenia pracowników świadczeń rodzinnych.

(akta kontroli str. 101-104)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej ma swoją siedzibę w wolnostojącym, dwupiętrowym budynku usytuowanym przy ul. Konopnickiej 4. MGOPS znajduje się na II piętrze jednakże budynek przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych – posiada podjazdy i windę.

Warunki pracy osób wykonujących kontrolowane zadania określono jako dobre. Administratorzy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej (dwie osoby) realizujący, między innymi, zadania z zakresu świadczeń rodzinnych wraz z 3 innymi pracownikami (ds. funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawczego) zajmowali dwa pomieszczenia biurowe (o powierzchni 50 m²). Ich stanowiska pracy wyposażone zostały w niezbędny sprzęt biurowy oraz urządzenia biurowe umożliwiające im realizację zadań.

W pomieszczeniu biurowym zajmowanym przez pracowników wykonujących, między innymi, zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych umieszczono dodatkowe krzesła z przeznaczeniem dla interesantów. Zgłaszający się na ich stanowiska pracy interesanci mogą tam usiąść, przeprowadzić rozmowę z kompetentnym pracownikiem, w razie potrzeby mogą dokonać wypełnienia lub poprawienia druków.

Na korytarzu (na który wychodzą drzwi pomieszczenia biurowego osób realizujących kontrolowane zadania) umieszczono biurko i krzesło przeznaczone dla klientów MGOPS w Białej Piskiej – interesanci mogą tam usiąść i poczekać na załatwienie ich sprawy, bądź mogą wypełnić niezbędne druki.

Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw przechowywana była w zamykanych na klucz szafach znajdujących się w pomieszczeniu biurowym osób realizujących kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 56; 59-60)

Kontrolerowi okazano dokumenty potwierdzające wykupienie licencji na oprogramowanie do obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Licencja na oprogramowanie została wykupiona w Zakładzie Elektronicznej Techniki Obliczeniowej Spółka z o.o.

Ustalono, że pracownicy merytoryczni jednostki kontrolowanej posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 61-71)

IV. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Z przedstawionych kontrolerowi materiałów wynikało, że w okresie objętym kontrolą Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej prowadził **228** postępowań administracyjnych dotyczących rozpatrywania przyjętych wniosków o przyznanie świadczeń w sprawie ustalenia uprawnień do pobierania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia rodzicielskiego, specjalnego zasiłku opiekuńczego – zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych, w tym:

- **99** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (nie wydano żadnej decyzji odmownej);
- **52** postępowania administracyjne związane z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego (nie wydano żadnej decyzji odmownej);
- **52** postępowania administracyjne związane z ustalaniem uprawnień do świadczenia rodzicielskiego (nie wydano żadnej decyzji odmownej);
- **25** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego (nie wydano żadnej decyzji odmownej);

(akta kontroli str. 147-166)

W okresie objętym kontrolą - w zakresie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia rodzicielskiego - w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Piskiej prowadzono **4 postępowania związane** z: ustalaniem wysokości nienależnie pobranych świadczeń oraz żądaniem ich zwrotu. Nie prowadzono postępowań związanych z umorzeniem nienależnie pobranych świadczeń; rozłożeniem na raty określonej do zwrotu kwoty zobowiązań powstałych z tytułu nienależnie pobranych świadczeń. Nie wpłynęły też żadne odwołania od wydanych decyzji odmownych z zakresu - wyżej wymienionych - świadczeń objętych kontrolą.
(akta kontroli str. 166)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Piskiej skontrolowano akta **20** losowo wybranych spraw, w których łącznie prowadzono **21** postępowań administracyjnych - zakończonych wydaniem decyzji - związanych z realizacją zadań objętych kontrolą.

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań administracyjnych - prowadzonych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej w okresie objętym kontrolą - z zakresu jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia rodzicielskiego i specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 167-220)

Kontroli i analizie poddano:

- **5 spraw** związanych z jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia się dziecka, w których prowadzono **5 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - 5 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
(akta kontroli str. 212-220)
- **5 spraw** związanych z zasiłkami pielęgnacyjnymi, w których prowadzono **5 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - 5 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego;
(akta kontroli str. 191-197)
- **5 spraw** związanych ze świadczeniem rodzicielskim, w których prowadzono **5 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - 5 postępowań zakończonych wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do świadczenia rodzicielskiego;
(akta kontroli str. 198-211)
- **5 spraw** związanych ze specjalnym zasiłkiem opiekuńczym, w których prowadzono **6 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - 6 postępowań zakończonych wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do specjalnego zasiłku opiekuńczego;

(akta kontroli str. 167-190)

V. Realizacja ustawowych zadań związanych z opłacaniem składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy

Kontroli i analizie poddano akta **10** osób - pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy – w zakresie opłacania składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za te osoby oraz realizacji zadań ustawowych przez płatnika składek.

Analizą objęto dokumentację z miesiąca października 2019 roku.

Nie wniesiono uwag do sposobu realizacji zadań z tego zakresu.

(akta kontroli str. 189-190)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny realizacji zadań objętych kontrolą, w tym prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

VI. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

W okresie objętym kontrolą Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wynikało to z - przedstawionego kontrolerowi - rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej oraz z informacji w tym zakresie złożonej przez Kierownika Ośrodka.

(akta kontroli str. 58)

VII. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia, które nie miały wpływu na kontrolowaną działalność, tj.

1. W **1 przypadku**, co stanowiło **5 %** ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych (20) – w postępowaniu administracyjnym dotyczącym specjalnego zasiłku opiekuńczego nie dokonano aktualizacji wywiadu w trybie art. 23 ust. 4 f ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(akta kontroli str. 186-188)

Skutek ustalonego uchybienia:

Powyższe uchybienie – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonego postępowania administracyjnego.

Przyczyny powstania stwierdzonego uchybienia to:

1. niewystarczający nadzór Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

Do ustaleń kontroli zostały wniesione przez Kierownika jednostki kontrolowanej pismem z dnia 11 marca 2020 roku zastrzeżenia dotyczące podanej przyczyny stwierdzonego

uchybień, tj. niewystarczającego nadzoru Kierownika Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej nad realizacją bieżących zadań.

Zastrzeżenia zostały rozpatrzone w odrębnym dokumencie, tj. stanowisku Kierownika komórki ds. kontroli do zastrzeżeń z dnia 30 marca 2020 roku, przekazanym Kierownikowi MGOPS w Białej Piskiej 30 marca 2020 roku. Zastrzeżenia oddalono w całości.

Uchybienie polegało na nie dokonaniu aktualizacji wywiadu w trybie art. 23 ust. 4 f ustawy o świadczeniach rodzinnych w postępowaniu administracyjnym dotyczącym specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zadanie to narzucone przez ustawę o świadczeniach rodzinnych a wykonywane jest przez pracowników socjalnych.

Kierownik Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej jest bezpośrednim przełożonym pracowników odpowiedzialnych za wykonywanie kontrolowanych zadań jak i pracowników socjalnych, więc jego nadzór jest konieczny i obowiązkowy.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Dokonywanie aktualizacji wywiadu w trybie art. 23 ust. 4 f ustawy o świadczeniach rodzinnych w postępowaniu administracyjnym dotyczącym specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego (al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, Wydział Polityki Społecznej) w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosowanie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
Artur Chojecki

(- podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu -)